

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Savivaldybių administracijų
švietimo padalinių vadovams

2020 - - Nr.
I

Pedagogų rengimo centrams

Institucijų, vykdančių mokytojų
ir švietimo pagalbą teikiančių
specialistų kvalifikacijos
tobulinimą, vadovams

Mokyklų vadovams

DĖL VALSTYBINIŲ IR SAVIVALDYBIŲ ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ (IŠSKYRUS AUKŠTĄSIAS MOKYKLAS) VADOVŲ, JŲ PAVADUOTOJŲ UGDYMIUI, UGDYMĄ ORGANIZUOJANČIŲ SKYRIŲ VEDĖJŲ, MOKYTOJŲ, PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

Pedagogo kompetencijos – vienas iš esminių gerą mokinių savijautą mokykloje, mokymosi motyvaciją ir pasiekimus lemiančių veiksnių. Kiekvienas pedagogas, vadovaudamasis Pedagogų etikos kodekso, patvirtinto švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. V-561, atsakomybės principu, turi veikti kaip profesionalas, nuolat tobulindamas savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą.

Informuojame, kad švietimo, mokslo ir sporto ministras 2019 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. V-1367 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2007 m. kovo 29 d. įsakymo Nr. ISAK-556 „Dėl valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtino Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo nuostatų naują redakciją (toliau – Nuostatai), kurie įsigaliojo nuo 2020 m. sausio 1 dienos.

Nuostatai parengti įgyvendinant Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 23 straipsnio 6 dalį, numatančią, kad „kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendina švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka patvirtinti pedagogų rengimo centrai kartu su akredituotomis kvalifikacijos tobulinimo įstaigomis“.

Rengiant Nuostatus, atsižvelgta į svarbiausias tarptautinių ir nacionalinių tyrimų ekspertų rekomendacijas dėl pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos tobulinimo: Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) Lietuvos mokyklų išteklių apžvalgos rekomendacijas (2016), TALIS (tarptautinio mokymo ir mokymosi tyrimo) (2018) išvadas, „Europos Komisijos švietimo ir mokymo darbo grupės ET 2020 ataskaitos „Požiūris į nuolatinį profesinį mokymąsi formavimas. Pirminio mokytojų rengimo politikos tobulinimo gairės“, Valstybės

kontrolės valstybinio audito ataskaitos „Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas“ rekomendacijas. Jose pabrėžiama būtinybė didinti pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistemos efektyvumą ir veiksmingumą, sudaryti palankias sąlygas nuolatiniam, tęstiniam pedagogo profesiniam tobulėjimui.

Tarptautinių ekspertų išvadose pabrėžiama, kad trumpalaikiai kvalifikacijos tobulinimo renginiai nėra veiksminga kompetencijų tobulinimo forma. Tyrimai rodo, kad pokyčiai pedagogų profesinėje praktikoje susiformuoja, jei mokytojai praktiškai išbando naujus metodus ar ugdymo būdus, aptaria su kolegomis mokymosi patirtis, reflektuoja savo veiklos rezultatus. Nauja Nuostatų redakcija siekiama stiprinti tęstinį kvalifikacijos tobulinimą, apimantį ne mažiau kaip 40 val. kvalifikacijos tobulinimo veiklą, orientuotą į kompetencijų įgijimą ir jų įtvirtinimą – naujų praktinių įgūdžių susiformavimą. Numatoma, kad kvalifikacijos tobulinimo programas gali sudaryti vienas ar keli moduliai, jos gali būti įgyvendinamos įvairiomis formomis, taip sudarant sąlygas pedagoginiams darbuotojams lanksčiai rinktis reikiamas kompetencijų tobulinimo temas, bet kartu ir turėti galimybę mokymosi procese įtvirtinti tobulinamas kompetencijas. Atkreipiame dėmesį, kad pedagoginiai darbuotojai profesines kompetencijas gali tobulinti ne tik kvalifikacijos tobulinimo programose, bet ir dalyvaudami įstaigos, kaip besimokančios bendruomenės, ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo veiklose, trumpalaikėse ar ilgalaikėse stažuotėse, projektinėse ir kitokiose veiklose, numatytose Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), veiklą, susijusią su profesiniu tobulėjimu, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. V-184 „Dėl Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), veiklą mokyklos bendruomenei aprašo ir Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), veiklą, susijusią su profesiniu tobulėjimu, aprašo patvirtinimo“.

Ekspertai pastebi, kad pedagogų profesinis tobulėjimas neretai fragmentiškas ir nepakankamai kryptingas, siejamas su formaliu dalyvavimu kvalifikacijos tobulinimo renginiuose ir atestacija. Nepakankamos profesinio tobulėjimo sąsajos su švietimo įstaigos tikslais ir mokinių pasiekimais. Siekiant kvalifikacijos tobulinimo kryptingumo ir tikslingumo, Nuostatuose įtvirtinamas kvalifikacijos tobulinimo poreikių planavimas visais lygmenimis: asmens, švietimo įstaigos, savivaldybės ir nacionaliniu. Stiprinama duomenų panaudojimo planuojant kvalifikacijos tobulinimą nuostata. Švietimo įstaiga, planuodama pedagoginių darbuotojų profesinių kompetencijų augimą, turėtų remtis veiklos įsivertinimo, išorinio vertinimo rezultatais, pedagoginių darbuotojų kompetencijų profesinių kompetencijų įsivertinimo duomenimis ir tobulinimo poreikiais.

Nuostatai sudaro prielaidas didesnei pedagoginių darbuotojų poreikių, švietimo įstaigos, savivaldybės tikslų ir nacionalinių mokytojų profesinio tobulėjimo prioritetų dermei. Profesinių kompetencijų tobulinimas planuojamas atsižvelgiant į atitinkamų metų Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus.

Atkreiptinas dėmesys – įteisinama nauja kvalifikacijos tobulinimo samprata. Kvalifikacijos tobulinimas apima įgytos kvalifikacijos plėtojimą ir profesinį tobulėjimą. Kvalifikacijos plėtojimas – tai kito mokomojo dalyko ar pedagoginės specializacijos ir (ar) vadovavimo ir lyderystės kompetencijų įgijimas, o profesinis tobulėjimas – kompetencijų tobulinimas. Apibrėžiamos, išskiriamos kvalifikacijos tobulinimą teikiančių institucijų atsakomybės ir funkcijos. Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos plėtojimo ir profesinių kompetencijų tobulinimą vykdo Pedagogų rengimo centrai ir akredituotos švietimo įstaigos ar kiti akredituoti švietimo teikėjai, veikdami kartu bendradarbiavimo pagrindais. Pedagogų rengimo centrai vykdo kvalifikacijos plėtojimą ir profesinių kompetencijų tobulinimą, t. y. kuria dalyko ir pedagoginės specializacijos studijų programų modulius, sudarydami sąlygas pedagoginiams darbuotojams įgyti kito (-ų) mokomojo (-ų) dalyko (-ų) ar ugdymo srities pedagoginės specializacijos kompetencijų, kuria kvalifikacijos tobulinimo programas, remdamiesi ugdymo mokslų ir pedagoginės praktikos tyrimais, taikydami švietimo inovacijas. Akredituotos švietimo įstaigos ar kiti akredituoti švietimo teikėjai,

konsultuodamiesi su Pedagogų rengimo centrais dėl Programų turinio ir jų įgyvendinimo, vykdo profesinių kompetencijų tobulinimą. Akredituotos savivaldybių švietimo pagalbos įstaigos tiria ir analizuoja pedagoginių darbuotojų profesinių kompetencijų tobulinimo poreikius švietimo įstaigose, informuoja ir konsultuoja švietimo įstaigas, savivaldybių vykdomąsias ir kitas suinteresuotas institucijas; pagal poreikį teikia švietimo pagalbą pedagoginiams darbuotojams ir įstaigoms, analizuoja ir skleidžia gerąją švietimo įstaigų ir pedagoginių darbuotojų patirtį, bendradarbiauja su kitomis švietimo pagalbos įstaigomis, pedagoginių darbuotojų asociacijomis.

Už savo vykdomų kvalifikacijos tobulinimo programų kokybę atsako pedagogų rengimo centrai, akredituotos švietimo įstaigos ar kiti akredituoti švietimo teikėjai.

Teisės akto pakeitimais siekiama sudaryti teises prielaidas stiprinti kvalifikacijos tobulinimą teikiančių institucijų (pedagogų rengimo centrų ir kitų aukštųjų mokyklų, vykdančių pedagogų rengimo programas, akredituotų švietimo įstaigų ir kitų akredituotų institucijų) bendradarbiavimą, kvalifikacijos tobulinimo sistemos administravimo veiksmingumą. Nuostatuose įvardytos atskirų kvalifikacijos tobulinimo sistemos administravimo institucijų vaidmenys ir atsakomybės. Savivaldybės vykdomoji institucija turėtų ne rečiau nei kartą per metus analizuoti švietimo įstaigų veiklos rezultatus, remdamasi švietimo įstaigų ataskaitomis, vadovų veiklos ataskaitomis, švietimo įstaigų išorės vertinimo rodikliais, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimo ir kitais rezultatais bei dokumentais, ir planuoti kvalifikacijos tobulinimą.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras 2020 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. V-2 „Dėl įgaliojimų Nacionalinei švietimo agentūrai“ įgaliojo Nacionalinę švietimo agentūrą organizuoti švietimo įstaigų ir kitų švietimo teikėjų akreditavimą, skelbti informaciją apie akredituotas švietimo įstaigas ir kitus akredituotus švietimo teikėjus savo interneto svetainėje, vykdyti pedagoginių darbuotojų kompetencijų tobulinimo stebėseną, organizuoti ir koordinuoti Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos inicijuotų kvalifikacijos tobulinimo programų įgyvendinimą.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 49 straipsnyje įtvirtinta mokytojo teisė ne mažiau kaip 5 dienas per metus dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose. Pažymėtina, kad Švietimo įstatymo 69 straipsnio 4 dalis nustato, kad mokyklos (išskyrus aukštąsias mokyklas) savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas) (valstybinės ir savivaldybės mokyklos), savininkas (dalyvių susirinkimas) (kitų mokyklų) savo nustatyta tvarka užtikrina, kad mokytojams ir kitiems ugdymo procese dalyvaujantiems asmenims būtų apmokėtos ne mažiau kaip 5 dienų per metus kvalifikacijos tobulinimo išlaidos.

Atkreipiame dėmesį, kad švietimo, mokslo ir sporto ministras 2019 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. V-198 pripažino netekusiu galios Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. lapkričio 23 d. įsakymą Nr. ISAK-2275 „Dėl Mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo programų akreditavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir nustatė, kad iki šio įsakymo įsigaliojimo akredituotų mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo programų akreditacija galioja iki akreditacijos termino pabaigos.

Tikime, kad veikiant bendromis pastangomis, nuolat įsivertinant, mokantis, dalijantis gerąja patirtimi ir kryptingai siekiant tikslo – gerinti švietimo kokybę, rezultatas tikrai bus pasiektas.

Švietimo, mokslo ir sporto viceministrė

prof. dr. Jolanta Urbanovič

Stanislava Sabaliauskienė, tel. (8~5) 219 1142, el. p. Stanislava.Sabaliauskiene@smm.lt